

ΤΡΕΛΛΑ ΚΑΙ ΤΕΧΝΗ ΓΕΩΡΙΟΣ ΒΙΖΥΗΝΟΣ

Ο Θρακιώτης λογοτέχνης που τρελλάθηκε
έξ αιτίας μιας αγνής και φλογερής αγάπης.
Μέσα εις τὸ φρενοκομείον ἔγραφε
ὠραιώτατους στίχους με βαθύτατο
καὶ λεπτό νόημα...

ΤΟ ΕΡΓΟΝ ΤΟΥ ΚΑΙ ΤΟ ΤΡΑΓΙΚΟ ΤΕΛΟΣ ΤΟΥ

Μέσα στήν άχαρη ήσυχία που
ἀπλώνεται στο Αί Νεκροταφείο
τῶν Ἀθηνῶν, ριχμένος σὲ βαθὺ
ὕπνο, κοιμάται πενήνταπέντε χρό-
νια τώρα τὸν αἰώνιο ὕπνο τοῦ ο-
παθητικὸς νοσταλγὸς τῆς Θρά-
κης, ὁ Γεώργιος Βιζυηνός. Ἡ φι-
λόξενη Ἀττικὴ γῆ στοργικά 'μ' ἔ-
λαφρά τὸν ἀγκαλιάζει κάτω ἀπ' ἓνα
διόλετο βουβὸ Πεντέλειο
μάραρο. Ὁ ὕπνος τοῦ εἶναι ἀ-
τάραχος καὶ νανοσυζεῖται, δι-
λά ἀπὸ τὴν ἀπαρηγόρητη λύρα
τοῦ, μὲ θλιμμένα καὶ παραπο-
νώτικα τραγούδια...

Ἔτσι ἀνθεὺν καὶ χλωμιά-
[ζουν στὴ ξύνη γλ-
τὰ φτωχὰ τῆς καρδιάς μου
καὶ μενᾶχ' ἀνταρξάνε στὴ
τὰ πικρά, τὰ πικρά μου τρα-
[γούδια.

Ὁ συνασθηματικὸς καὶ φρε-
νικὸς κόσμος τοῦ Βιζυηνοῦ ἔφυ-
γε μὴ παραξένῃ θλίψει ἀπὸ τὸ
σὸν βασάνει στὴ ζωή καὶ
τὸν κρατοῖσε μελαγχολικὸ καὶ
σκυθρωπὸ. Ποιὰ ἦταν ἡ θλίψη
αὐτῇ κανεὶς δὲν δα τὴ παύει.
Αὐτὸ μᾶς τὸ βεβαιώνει ὁ λόγος.

Ἀλλὰ τί,ν θλίψει ἐπεὶ
[πλημμυρεῖ
εἰς τῆς καρδιάς μου τὰ βαθὺ
κανεὶς, κανεὶς δὲν δα τὴ
[μάδη.

Μέχρι σήμερα κανεὶς δὲν μπο-
ρεσε νὰ ἐξημερώσει τὴ σκοτεινία
ομιλήν ἀπὸ θλίψη ψυχῇ τοῦ Βι-
ζυηνοῦ καὶ νὰ δώσει τὸ φῶς στὸ
μεγάλο καὶ ἀνεξήγητο μυστήριο.

Ὁ Βιζυηνός εἶχε εὐαίσθητη
ιδιουσυγκρασία καὶ αὐθιγάντανε
φλογερὰ ἔρωτα πρὸς τὸ καλὸ.
Ἡ καρδιά του ἦταν καλοκάγαθη
καὶ ποτὲ δὲν μίσησε, πρὸς μόν-
ο παραπονιώτικα γὰρ τὸ κατάν-
τημά του. Διότι ἀν κέρδιζε βρα-
βεῖα καὶ ἐπαίνους καὶ ἀξιώθη-
κε χωρίς δυσκολίες νὰ τυπώσει
τὰ ἔργα του, δοκίμασε ὅμως καὶ
πολλὰς πίκρας ποὺ τὸν ἀποκαρ-
δίωναν καὶ τὸν ἀπογοήτευαν.
Ἐπειδὴ στοχαζότανε βαθειὰ τὸ κά-
θε παραμικρὸ γεγονός. Ἔτσι πά-
νω στὴν ἀκμή του ὁ μεγάλος ἑ-
ρωτὰς ποὺ τὸν συνέδεσε μὲ τὴν
ξανθιά καὶ χαριτωμένη Μπετίνα
Φρασσελλή, τὸν κλόνισε τὸ μυα-
λό καὶ μὴ μὲρα σκοτεινισμένη
ἀπὸ μελανὰ σύννεφα βεβαίως
κλεισμένος στὸ δρομοκαίτιο φρε-
νοκομείο, ὅπου καὶ πέθανε στις
16 Ἀπριλίου τοῦ 1896 σὲ ἡλικία
47 χρόνων.

Ὁ Βιζυηνός σὰν λογοτέχνης
μὲ ἐπίγνωση τῆς ἀποστολῆς του
ἐργάσθηκε φιλόπονα καὶ μὲ καλὴ
τεχνική συνείδηση τὸν περὶ καὶ
ἑμμετρο λόγο, ὥστε ἡ παρουσία
του στὴ νεώτερη ἑλληνικὴ λογο-
τεχνία δὲν περὶ ἀπαρηγόρητη.
Τὰ διηγήματά του εἶναι ἀνώτε-
ρα τῶν ποιημάτων του, διότι τὰ
διακρίνει τεχνικὴ ἀφήγησις μὲ
βαθεὰ μυθολογικὴ ἐρευνα τῶν

στάση στὴ νεοελληνικὴ λογοτε-
χνία, ποὺ δόσανε καινοὶ ἔργα κα-
τεῦθιση στὰ νεοελληνικὰ γράμ-
ματα. Ὁ Βιζυηνός ἔγραψε καὶ
αὐτὸς ὅπως ὁ Δροσίνης ἀρκετὰς
μπαλάντες καὶ σὲ πολλὰ του ποι-
ήματα ἐπιδρά ὁ Γερμανικὸς λυ-
ρισμὸς τῆς ἐποχῆς του καὶ πρὸ
πολλῶν ἀναφέρει ὁ Βουτιερίδης,
τοῦ Γερμανοῦ ποιητῆ Χάινε στὰ
κάποια ταχυνιδάρικα ἔρωτικά
του. Ἡ ξένη αὐτῇ ἀνάμειξη στὸ
ἔργο τοῦ Βιζυηνοῦ δὲν ἀλλοιά-
νει τὴν ἀγνότητα τῶν ἐκφράσε-
ων καὶ στοχασμῶν του, ἀλλ' οὔ-
τε καὶ μειώνει τὴν ἀξία τοῦ ἔρ-
γου του. Στέκεται στὸ ὕψος του
καὶ παρομοιάζεται μὲ τὸν καρα-
βάκη ποὺ κατευθύνει τὸ σκά-
φος, χωρὶς νὰ τὸ παρασύρουν
οἱ ἀγέροι καὶ τὰ ρεύματα τῶν
κερῶν.

Ὁ Πολύδωρος Παπαχριστο-
δουλοῦ θέλοντας νὰ δώσει γενι-
κὸ χαρακτηρισμὸ γὰρ τὸ ἔργο
τοῦ Βιζυηνοῦ γράφει: «Ὁ Γεώργιος
Βιζυηνός τὸ καύχημα τῆς
Θράκης ποὺ ὑστεροῦν δύο χι-
λοῦ τοῦ 19ου αἰῶνα, ἔλ ἀνάγει
σὲ μὴ ἀντάλωτος. Ἡ πνευμα-
τικὴ ἐκπαίδεξίς του σ' ὁλόκληρο
τὸν Ἑλληνισμὸ δὲν παραγνωρι-
σθήκε. Εἶναι ὁ ραφιναρισμένος
φιλόσοφος, ὁ σμιλευτὴς ποιη-
τῆς τῶν παθητικῶν του στίχων,
ὁ καινοφανὴς διηγηματογράφος
ποὺ συγκινεὶ τὸν ἀναγνώστη καὶ
ἐπέδρασε εὐεργετικὰ στὴν ἐπο-
χὴ του καὶ ἐπιδρά καὶ τώρα καὶ
θα ἐπιδρά πάντοτε».

Ἡ τρέλλα ὅπως ποὺ κλόνισε
τὸ μυαλό τοῦ Θρακιώτη λογοτέ-
χνη, ἐξ αιτίας μιᾶς ἀγνῆς καὶ φλο-
γερῆς ἀγάπης, ἔφερε τὸ φοβερὸ
τέλος στὴ ζωή του. Μέσα στὸ
φρενοκομείο ὅταν συνήχεται στὰ
καλὰ τοῦ, ἔγραφε ὠραίους συγ-
κρινητικὸς στίχους μὲ συναισθη-
ματικὴ ἀνοιή καὶ λεπτὸ νόημα.
Ἦταν ἀξιοῦλητος σ' αὐτὲς τίς
λογικὲς του στιγμὲς, διότι αἰσθα-
νότανε βαρεὰ τὸ καταντήμα του
καὶ ἀπαρηγόρητος ἔκλαιγε σὰν
μωρὸ παιδί.

Εἶναι οἱ στιγμὲς ποὺ νοιώθει
κάθε φρενοβλαβή, μὴ ἑνας ποι-
ητῆς πολὺ περισσότερο.
Περὶλυπος ἀπ' τὸ κατὶμό του
ὁ Βιζυηνός, ἐπιχειρεῖ νὰ γράψῃ
στίχους μέσα στοὺς τρελλοὺς τρε-
λὸς καὶ αὐτὸς, γὰρ νὰ παρηγορή-
σῃ ἴσως τὴν πονεμένη του καρ-
διά καὶ νὰ περιγράψῃ μὲ τίς ἱ-
δὲς του τίς δυνάμεις, τὴν ἴδια τὴ
συμφορὰ.

Σὰν μ' ἀρπάχθηκε ἡ χάρὰ
ποὺ χαίρομεν μὴ φορὰ
ἔτσι σὲ μιὰν ὥρα...
μεσ' αὐτὴ τὴ χώρα
ὅλα ἀλλάξαν τώρα!
Καὶ ἀπὸ τότε ποὺ ἐρηνὸ
τὸ ξανθὸ καὶ γαλανὸ
καὶ εὐράνιο φῶς μου,
μετεβλήθη ἐντὸς μου
καὶ ὁ ρυθμὸς τοῦ κόσμου.

Αὐτὸ εἶναι τὸ καταφύγιο τῆς
παιονορίας στὸν καλλιτέχνη ποὺ

AKAΔΗΜΙΑ

